

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM
2.DÖNEM 1.YAZILI

(…)

Kızın babası olan padişaha haberler gönderiyorlar. İki padişah dünür olduklarına seviniyorlar.

Artık bir daha ne kız oğlana bir şey söylüyor "Sen bana böyle böyle yaptın." diye ne de oğlan kıza… Muratlarına eriyorlar… Onlar ermiş muradına, biz de erelim muradımıza…

Gökten üç elma düştü, biri benim ağzıma, biri masal söyleyenin ağzına, biri de Korkut'un büyük annesine…

Bu metin masalın hangi bölümünden alınmıştır, kısaca açıklayınız.

Fabl türünü kısaca tanımlayarak bölümlerini yazınız.

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri uygun ifadelerle tamamlayınız.

Arap ve İran kaynaklı ………………………………….., doğu toplumlarının hayal dünyasının ürünüdür ve ………………………………. masalların anlatıcısıdır.

Türk edebiyatında Uygur Dönemi eseri olan ……………………………………… masal özelliği gösteren ilk eserlerdendir.

Masallar; ……………., ……………., ……………, ……………. ve ……………. bölümlerinden oluşur:

XV. yüzyılda ……….'nin yazdığı ……………….., Türk edebiyatındaki ilk fabl örneğidir.

Fablda …………………. ve ………………….. sanatlarından sıkça yararlanılır.

Aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların yanına (D), yanlış olanların yanına (Y) yazınız.

- Masallar iyi ile kötünün mücadelesini anlatır, masalın sonunda iyiler üstün gelir. (   )
- Masallarda iyilik, güzellik, doğruluk, yardımseverlik gibi evrensel değerler yer alır; dinî ve millî ögelere yer verilir. (   )
- XIII. yüzyılda Mevlana'nın *Mesnevi*'sinde fabl özelliği taşıyan parçalara rastlanmaktadır. (   )
- Osmanlı Dönemi'nde sözlü gelenekten derlenerek hazırlanan *Billur Köşk*, ilk Türk masallarındandır. (   )
- Masallarda sanatlı, imgesel bir dil ve anlatım söz konusudur. (   )
- Fabllarda soyut kavramlar, somut olaylar yardımıyla anlatılır. (   )

Aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların yanına (D), yanlış olanların yanına (Y) yazınız.

- Romanlarda kişilerin kendine özgü özellikleriyle diğer kişilerden ayrılanlarına tip denir. (   )
- Bilim kurgu romanı gelecekte olabilecek olayları bilimsel bir yaklaşımla, hayal gücünü de kullanarak anlatan romandır. (   )
- Romanda kişilerin kıskançlık, cimrilik, korkaklık gibi benzerlerinin niteliklerini abartılı bir biçimde üzerinde toplayanlarına karakter denir.(   )
- Uzak ve yabancı ülkelerin doğa ve insanlarını konu edinen roman türü egzotik roman olarak adlandırılır. (   )
- Psikolojik roman; insanın iç dünyasını, bilinçaltını, olayların insanın ruh dünyasına etkilerini anlatan roman türüdür. (   )

1. Mimik 2. Tuluat 3. Replik 4. Suflör 5. Monolog 6. Jest

Verilen tiyatro terimlerini aşağıda ilgili olduğu cümlenin sonundaki boşluğa işaretleyiniz.

Oyuncunun, sözü karşısındakine bırakırken söyleyeceği son söz. ( )

Perde gerisinde oyunu metinden takip eden ve unutulan sözleri fısıldayarak oyunculara hatırlatan görevli. ( )

Rol gereği yapılan el, kol ve beden hareketleri. ( )

Duygu ve düşünceleri yüz ifadeleri ile yansıtma işi. ( )

Oyunda tek kişinin kendi kendine konuşması, dışa verilen iç ses. ( )

Metin dışı, o an akla geldiği gibi hareket etme, söz söyleme, doğaçlama. ( )

Babasını hatırladı. Trene yolcu ederken ‘’ Aman oğlum!’’ demişti, ‘’Yüzümü kara çıkarma.’’ Babayın oğlu olduğunu göster şu millete, ille de mıhtara. Benim oğlumsan sırtın yere gelmez. Heye İstanbul gurbeti çetin. İstanbullunun cinden de beter olduğunu söylerdi emmin ya, boşver. Var git, sağlıcakla, eyi kötü bir işin başına geç, bize mektup sal. Ondan sonrasına karışma. Ben hepsinin yuvasını yaparım.

Yukarıdaki parçada kullanılan anlatım tekniği hangisidir?

Aşağıda tanımları verilen anlatım tekniklerinin adlarını yanlarındaki boşluklara yazınız.

Kişilerin iç dünyalarının, iç yaşantılarının, hâkim anlatıcı ve bakış açısıyla anlatıldığı psikolojik tahlil tekniğidir. (……………………………….....)

Postmodern romanda çeşitli metin türlerinin biçim ve anlatım özelliklerinin taklit edilmesidir. (……………………………….)

Postmodern romanda daha önce yazılmış bir metnin içerik yönünden örnek alınmasıdır. (………………………………..)

Postmodern romanda, birtakım olgu ya da eserlerin alaycı bir yaklaşımla eserin konusuna dâhil edilmesi şeklinde görülen bir anlatım tekniğidir. (…………………….)

Verilen açıklamalarla eserleri eşleştiriniz.

1	Roman türünün ilk örneği
2	Tarihî roman örneği
3	Türk edebiyatında ilk çeviri roman
4	Psikolojik roman örneği
5	Türk edebiyatında ilk yerli roman
6	*Türk edebiyatının ilk köy romanı*

Bu sefer atını Balıkesir tarafına sürüyordu. Soğuktulumba'yı geçtikten sonra zeytinliklerin arasındaki alanda iyice (I) hızlandı. Biraz evvelki dondurucu rüzgâr devam ediyordu. Kendisini yine şaşırtacak kadar (II) kısa bir zamanda Havran'a geldi ve (III) şehre girmeden mezarlığın kenarından dolaşarak çayın öbür yakasına geçti. Hiçbir şey düşünmüyor, sadece kaçmak, hayatının en korkunç (IV) devirlerini geçirdiği bu yerlerden mümkün olduğu kadar uzaklaşmak istiyordu. Nereye (V) olursa olsun! Dağ başlarına, kimsesiz ormanlara veya kalabalık şehirlere…

a) Parçada geçen altı çizili sözcüklerin türlerini verilen boşluklara yazınız.

(I)………….……… (II)………….…….. (III)…………..….. (IV)………….…….. (V)…………….…..

b) Yukarıda verilen parça hangi bakış açısıyla ve kaçıncı kişili anlatımla kaleme alınmıştır?

Aşağıda trajedi ile ilgili verilen bilgilerden doğru olanların yanına (D), yanlış olanların yanına (Y) yazınız.

Kaba ve çirkin sözlere yer verilmez. (   )

Öldürme, yaralama gibi olaylar sahnede oluş hâlinde verilir. (   )

Manzum olarak yazılır. (   )

Perde sayısında sınırlama yoktur ve aralıksız oynanır. (   )

Koro ve diyalog bölümlerinden oluşur, koro perde görevini üstlenir. (   )

Üç birlik kuralına uyulmaz. (   )

Kahramanlar, sıradan insanlar değil krallar, kraliçeler, prensler, tanrılar, yarı tanrılardır. (   )

Komedinin tanımını yaparak türlerini yazınız.

Aşağıda verilenleri doğru biçimde eşleştiriniz.

a) Komedi	( ) Necati Cumalı
b) *Boş Beşik*	( ) Moliere
c) *Şair Evlenmesi*	( ) Racine
ç) *Kösem Sultan*	( ) Türk edebiyatındaki ilk tiyatro
d) *Ah Şu Gençler*	( ) Turgut Özakman
e) Trajedi	( ) A. Turan Oflazoğlu

Eserlerinde tarihî, siyasi olayları; toplumsal çatışmaları ve bireyin iç dünyasındaki çatışmaları ele alan yazarın roman kahramanları günlük yaşamdan kişilerdir. Akıcı, anlaşılır bir dille oluşturduğu eserlerinde kişileri ait olduğu sosyal çevrelerine uygun biçimde konuşturmuştur. Canlı bir üslubu vardır. Roman ve hikâye başta olmak üzere farklı türlerde eserler veren yazarın *Küçük Ağa, Gençliğim Eyvah, Osmancık* adlı romanları tanınmış eserlerindendir.

Bu parçada sözü edilen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yakup Kadri Karaosmanoğlu

B) Tarık Buğra

C) Refik Halid Karay

D) Memduh Şevket Esendal

E) Reşat Nuri Güntekin

Romanın hikâyeden ayrılan yönleri ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Romanda olaylar zinciri söz konusu iken hikâye tek olay üzerine kurulur.

B) Romanda kişi kadrosu hikâyedekine göre daha geniştir.

C) Romanda zaman hikâyedekine göre daha geniştir.

D) Romanda mekân hikâyedekine göre daha çok ve çeşitlidir.

E) Romanda kişi ve mekân betimlemeleri hikâyedekine göre daha sınırlıdır.

I. Senin gibi aceleci birini hiç görmemiştim.

II. Akşamleyin dışarı çıkma çünkü hastasın.

III. Ben çalışıyorum siz ise geziyorsunuz.

IV. Her sorunu zorbalık ile çözemezsin.

V. Senin için bu hasrete katlanıyorum.

Numaralanmış cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangi ikisi bağlaçtır?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV

D) III ve IV E) IV ve V

“Konuklarına karşı her zaman cömert davranırdı.” **cümlesindeki** “cömert” **sözcüğü**, **görevi yönünden aşağıdaki cümlelerin hangisindeki** “yalnız” **sözcüğü ile özdeştir?**

A) Verdiğin kitabı okudum yalnız çok beğenmedim.

B) Ali, köyün çobanlığını yapan yalnız bir adamdı.

C) Tablodaki çizimler güzel yalnız biraz renksiz.

D) Yarın yapılacak toplantıya yalnız katılacakmış.

E) Babam her zaman "Yalnız taş, duvar olmaz" derdi.

“İçin” **edatı aşağıdaki cümlelerin hangisine** “amaç” **anlamı katmıştır?**

A) İşe zamanında gitmek için arabayı hızlı sürüyor.

B) Çocuk, utandığı için yanlarına gidemiyordu.

C) Moralim bozuk olduğu için çalışamamıştım.

D) Çok kalabalık olduğu için seni bulamamış.

E) Bu araba senin için biraz pahalı olabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde hem kişi hem de işaret zamiri (adılı) kullanılmıştır?

A) Burada herkes olanları duymuş.

B) Birçoğu bizim ne istediğimizi biliyor.

C) Gelmeyeceğimi sana kim söyledi?

D) Kimse burada kalmak istemiyormuş.

E) Onları koparıp bana getirmelisin.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül (,) diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

A) Misafir, odasına doğru yürümeye başladı.

B) Yakışıklı, adamdan biraz yardım etmesini istedi.

C) Kadın, sürücüye inmek istediğini söyledi.

D) Minik, ellerimi tutup ağlamaya başladı.

E) Arkadaşım, konsere gelmeyi hiç istemiyordu.

Yardımcı eylemle kurulan birleşik fiillerde ünlü düşmesi ya da ünsüz türemesi olmamışsa birleşik fiilin ayrı yazılması gerekir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisinde bir yazım yanlışı yapılmıştır?

A) Tüm kötü alışkanlıklarını, iradesi sayesinde terk etti.

B) Bilgileri detaylı olarak şube müdürüne arz etti.

C) Ben bu filmi, yıllar önce babamla seyretmiştim.

D) Yaptığımız hatayı ürünleri teslim etmeden fark ettik.

E) Sinirlenince etrafındakilere ağır sözler sarfetmişti.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 9

YAZILIYA HAZIRLANIYORUM
2.DÖNEM 1.YAZILI